



V Bruseli 28. 5. 2019
COM(2019) 244 final

SPRÁVA KOMISIE

**EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE A DVORU AUDÍTOROV
O RIADENÍ ZÁRUČNÉHO FONDU EURÓPSKEHO FONDU PRE STRATEGICKÉ
INVESTÍCIE V ROKU 2018**

{SWD(2019) 188 final}

OBSAH

1.	Úvod.....	2
2.	Kontext operácií.....	2
3.	Finančné účty a významné rozpočtové transakcie v roku 2018.....	3
3.1.	Účtovná závierka záručného fondu EFSI k 31. decembru 2018.....	3
3.2.	Operácie EFSI v rámci záruky EÚ.....	4
3.3.	Tvorba rezerv záručného fondu EFSI.....	4
3.4.	Uplatnenie a využívanie záruky EÚ.....	4
4.	Riadenie záručného fondu EFSI v roku 2018.....	5
4.1.	Finančné riadenie.....	5
4.2.	Vývoj na trhu v roku 2018.....	5
4.3.	Zloženie a kľúčové rizikové charakteristiky portfólia.....	6
4.4.	Výkonnosť.....	6
5.	Posúdenie primeranosti cieľovej sumy a úrovne záručného fondu EFSI.....	6

1. ÚVOD

Právnym základom tejto správy je nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1017 z 25. júna 2015 o Európskom fonde pre strategické investície, Európskom centre investičného poradenstva a Európskom portáli investičných projektov a o zmene nariadení (EÚ) č. 1291/2013 a (EÚ) č. 1316/2013 – Európsky fond pre strategické investície¹ („nariadenie o EFSI“). Nariadenie o EFSI bolo zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2396 z 13. decembra 2017, pokiaľ ide o predĺženie trvania Európskeho fondu pre strategické investície, ako aj o zavedenie technických vylepšení pre uvedený fond a pre Európske centrum investičného poradenstva² („zmena EFSI 2.0“). Prostredníctvom zmeny EFSI 2.0 sa okrem iného zvýšila výška záruky EÚ a upravila sa cieľová suma. Dohodu o riadení EFSI a o poskytnutí záruky EÚ („dohoda o EFSI“) podpísala Európska komisia a Európska investičná banka („EIB“) 22. júla 2015 a dohoda bola zmenená a opätovne potvrdená 21. júla 2016, 21. novembra 2017, 9. marca 2018 a 20. decembra 2018.

V článku 16 ods. 6 nariadenia o EFSI sa stanovuje, že Komisia každoročne do 31. mája predloží Európskemu parlamentu, Rade a Dvoru audítorov výročnú správu³ o riadení záručného fondu EFSI v predchádzajúcom kalendárnom roku, vrátane posúdenia primeranosti cieľovej sumy, úrovne záručného fondu EFSI a potreby jeho doplnenia. Výročná správa obsahuje prezentáciu finančnej situácie záručného fondu EFSI ku koncu predchádzajúceho kalendárneho roka, finančné toky v priebehu predchádzajúceho kalendárneho roka, rovnako ako významné transakcie a všetky relevantné informácie o finančných účtoch. Správa obsahuje aj informácie o finančnom riadení, výkonnosti a rizikách záručného fondu EFSI ku koncu predchádzajúceho kalendárneho roka.

2. KONTEXT OPERÁCIÍ

Záruka EÚ⁴ sa vzťahuje na operácie financovania a investičné operácie, ktoré schválila EIB v rámci okna pre infraštruktúru a inovácie („IIW“), EIF v rámci okna pre MSP („SMEW“) a podokna IIW MSP/MidCap na financovanie investícií. Časť celkových operácií EFSI je krytá zárukou EÚ, zatiaľ čo ďalšiu časť vykonáva na vlastné riziko skupina EIB⁵.

Podľa článku 12 nariadenia o EFSI záručný fond EFSI predstavuje vankúš likvidity, z ktorého sa v prospech EIB uhrádzajú prostriedky v prípade, že dôjde k uplatneniu záruky EÚ. V súlade s dohodou o EFSI medzi EÚ a EIB sa uplatnenie záruky hradí zo záručného fondu EFSI, ak výška uplatnenia prevyšuje finančné prostriedky, ktoré má EIB k dispozícii na účte EFSI. Účet EFSI, spravovaný EIB, bol zriadený na účely vyberania príjmov a vymožených súm EÚ vyplývajúcich z operácií EFSI podľa záruky EÚ, pričom sa z neho uhrádza uplatnenie záruky EÚ do výšky disponibilného zostatku.

Záručný fond EFSI sa dopĺňa postupne s prihliadnutím na zvýšenie expozície, ktorú kryje záruka EÚ.

Podľa článku 12 ods. 4 zdroje záručného fondu EFSI spravuje priamo Komisia a investujú sa v súlade so zásadou riadneho finančného hospodárenia, pričom sa dodržiavajú primerané prudenciálne pravidlá.

¹ Ú. v. EÚ L 169, 1.7.2015, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 345, 27.12.2017, s. 34.

³ Táto správa je treťou správou o záručnom fonde EFSI. Predchádzajúce správy pozri v dokumentoch COM(2016) 353 final, COM(2017) 326 final a COM(2018) 345 final.

⁴ Výška záruky EÚ sa následkom zmeny EFSI 2.0 zvýšila zo 16 miliárd EUR na 26 miliárd EUR.

⁵ Výška záruky skupiny EIB sa následkom zmeny EFSI 2.0 zvýšila z 5 miliárd EUR na 7,5 miliardy EUR.

EIB a EIF sú zodpovedné za posudzovanie a monitorovanie rizika jednotlivých operácií, ktoré sú zabezpečené zárukou EÚ. Na základe týchto správ a na základe súdržných a obozretných predpokladov týkajúcich sa budúcej činnosti Komisia zabezpečuje primeranosť cieľovej sumy a výšky záručného fondu EFSI, ktoré sú predmetom preskúmania. V súlade s článkom 16 ods. 3 nariadenia o EFSI predložili EIB a EIF v marci 2019 správu Komisii a Európskemu dvoru audítorov.

V súlade s článkom 16 ods. 2 nariadenia o EFSI výročná správa EIB Európskemu parlamentu a Rade obsahuje konkrétne informácie týkajúce sa celkového rizika spojeného s operáciami financovania a investičnými operáciami vykonávanými v rámci EFSI, ako aj informácie o prípadoch uplatnenia záruky.

3. FINANČNÉ ÚČTY A VÝZNAMNÉ ROZPOČTOVÉ TRANSAKČIE V ROKU 2018

Predkladajú sa finančné informácie týkajúce sa EFSI, ktoré sú ďalej rozčlenené do štyroch častí: 1) finančná situácia záručného fondu EFSI k 31. decembru 2018; 2) operácie EFSI v rámci záruky EÚ, ktoré skupina EIB uskutočnila k 31. decembru 2018; 3) tvorba rezerv záručného fondu EFSI a 4) uplatnenie a využívanie záruky EÚ.

3.1. ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA ZÁRUČNÉHO FONDU EFSI K 31. DECEMBRU 2018.

Celkové aktíva záručného fondu EFSI⁶ k 31. decembru 2018 predstavovali 5 452 miliónov EUR. Aktíva sa skladali z portfólia investičných cenných papierov klasifikovaných ako k dispozícii na predaj (5 000 miliónov EUR), predaja menových forwardov denominovaných v USD s kladnou čistou súčasnou hodnotou klasifikovaných ako finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote prostredníctvom prebytku a schodku (2 milióny EUR) a peňazí a peňažných ekvivalentov (450 miliónov EUR).

Z hľadiska výkazu ziskov a strát⁷ za rok 2018 záručný fond EFSI ukončil rok s hospodárskym výsledkom vo výške –13,9 milióna EUR. Čistá strata vo výške –34,5 milióna EUR z kladnej (28,4 milióna EUR) a zápornej (EUR –62,9 milióna EUR) zmeny reálnej hodnoty derivátov použitá na hedžing menového rizika podielu portfólia denominovaného v USD bola kompenzovaná čistými ziskami (17,0 miliónov EUR) z kladného (103,7 milióna EUR) a záporného (EUR -86,7 milióna EUR) devízového precenenia finančných aktív a výnosov z úrokov (17,5 milióna EUR). Zvyšnú stratu tvorili najmä čisté straty z predaja cenných papierov k dispozícii na predaj⁸ (–13,3 milióna EUR) a poplatkov za úschovu (–0,6 milióna EUR).

⁶ Auditovaná účtovná závierka záručného fondu EFSI je uverejnená v pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je priložený k správe o záručnom fonde EFSI.

⁷ Pozri stranu 6 pracovného dokumentu útvarov Komisie, ktorý je priložený k správe o záručnom fonde EFSI.

⁸ Čistá hodnota sa skladá zo ziskov vo výške 4,3 milióna EUR a strát vo výške 17,6 milióna EUR.

3.2. OPERÁCIE EFSI V RÁMCI ZÁRUKY EÚ

Expozícia záruky EÚ vo vzťahu k vyplateným, ale nesplateným operáciám EFSI, ktoré vykonala skupina EIB, predstavovala k 31. decembru 2018 sumu 15,8 miliardy EUR z čistého disponibilného právneho záväzku⁹ 25,9 miliardy EUR, ktorý pokrýva záruka EÚ. Suma 15,8 miliardy EUR sa zaznamenáva ako podmienený záväzok v poznámkach k účtovnej závierke EÚ za rok 2018.

Operácie EFSI, ktoré riadila EIB v rámci okna pre infraštruktúru a inovácie, vytvorili pre EÚ v roku 2018 čistý príjem vo výške 112,7 milióna EUR. Z tejto sumy bola v účtovnej závierke EÚ za rok 2018 k 31. decembru 2018 zaznamenaná čistá pohľadávka Komisie zo strany EIB vo výške 38,9 milióna EUR¹⁰. Operácie EFSI súvisiace s uplatnením záruky v rámci okna pre infraštruktúru a inovácie sú opísané v oddiele 3.4.

V prípade operácií EFSI v rámci okna pre MSP vznikli EÚ v roku 2018 náklady vo výške 30,3 milióna EUR. Administratívne poplatky EIF z tejto sumy vo výške 21,9 milióna EUR vykázané v účtovnej závierke EÚ za rok 2018 sú splatné EIF k 30. júnu 2019 alebo po tomto dátume.

3.3. TVORBA REZERV ZÁRUČNÉHO FONDU EFSI

V súvislosti s tvorbou rezerv záručného fondu EFSI sa v roku 2018 vyčlenili celkové rozpočtové prostriedky vo výške 2 069 miliónov EUR. Z tejto sumy boli v súlade s rozhodnutím Komisie C(2018) 307 vyčlenené rozpočtové prostriedky vo výške 1 905 miliónov EUR. Dodatočne viazané rozpočtové prostriedky na sumu 105 miliónov EUR boli sprístupnené z rozpočtového riadku „Rezervy na finančné intervencie“. Suma 59 miliónov EUR bola vyčlenená ako pripísaný príjem.

Počas roka sa do záručného fondu EFSI reálne vyplátila suma v celkovej výške 2 014 miliónov EUR. Z toho väčšina pochádzala z platobných rozpočtových prostriedkov všeobecného rozpočtu EÚ, zatiaľ čo suma vo výške 59 miliónov EUR bola vrátená ako pripísané príjmy (53,4 milióna EUR z príjmov EFSI a 5,6 milióna EUR z príjmov Európskeho fondu 2020 pre energetiku, zmenu klímy a infraštruktúru) a suma vo výške 154,9 milióna EUR bola prevedená ako dodatočné platobné prostriedky na konci rozpočtového roka.

3.4. UPLATNENIE A VYUŽÍVANIE ZÁRUKY EÚ

V súlade s článkom 8 ods. 1 písm. a) dohody o EFSI sa záruka EÚ uplatnila na sumu 97,1 milióna EUR v súvislosti so zlyhanou operáciou v rámci okna pre infraštruktúru a inovácie. V súlade s článkom 11 dohody o EFSI vymohla EIB najprv sumu 18,6 milióna EUR, čím sa suma, ktorú treba uhradiť, znížila na 78,5 milióna EUR. Uplatnenie záruky bolo uhradené z účtu EFSI (17,7 milióna EUR) a zo záručného fondu EFSI (60,8 milióna EUR). Následne bola vymožená suma 1,6 milióna EUR. V súvislosti s touto operáciou, ktorá zlyhala, EIB uplatnila náklady na vymáhanie vo výške 1,0 milióna EUR a vymáhateľné administratívne náklady vo výške 0,6 milióna EUR.

V roku 2018 bola EIB vyplatená suma 0,6 milióna EUR na náklady na financovanie¹¹ a suma

⁹ Podľa článku 11 zmeny EFSI 2.0 záruka EÚ nesmie v žiadnom prípade presiahnuť sumu 26 miliárd EUR, pričom pred 6. júlom 2018 nesmie presiahnuť sumu 16 miliárd EUR. Uplatnenie a využívanie záruky EÚ a ustanovenia týkajúce sa produktov portfóliovej záruky v rámci okna MSP sa odpočítavajú od maximálnej sumy záruky EÚ.

¹⁰ Po odpočítaní nevyrovnaných nákladov na vymáhanie vo výške 0,5 milióna EUR splatných EIB v roku 2019 v súvislosti s operáciou, ktorá zlyhala.

¹¹ Pozri článok 8 ods. 1 písm. d) dohody o EFSI. Táto suma nezahŕňa náklady vo výške 1,6 milióna EUR

10,7 milióna EUR na opravné položky¹².

4. RIADENIE ZÁRUČNÉHO FONDU EFSI V ROKU 2018

4.1. FINANČNÉ RIADENIE

Investičné portfólio záručného fondu EFSI sa investuje v súlade so zásadami riadenia stanovenými v rozhodnutí Komisie C(2016) 165 z 21. januára 2016 o schválení usmernení pre správu aktív záručného fondu EFSI.

V týchto usmerneniach sa predpokladá, že aktíva v investičnom portfóliu zabezpečia dostatočnú likviditu v súvislosti s potenciálnymi výzvami na uplatnenie záruky, pričom sa budú stále zameriavať na optimalizáciu miery rizík a výnosov, ktorá je zlučiteľná so zachovaním vysokého stupňa bezpečnosti a stability.

Stratégie investovania a riadenia rizík boli prijaté s ohľadom na investičné ciele a výhľad podmienok na trhu. Investičný prístup sa zameriaval na posilnenie diverzifikácie naprieč rôznymi triedami aktív s pevným výnosom.

4.2. VÝVOJ NA TRHU V ROKU 2018

Rok 2018 bol pre investorov náročný, pretože ho charakterizovali celkové záporné alebo historicky nízke výnosy spojené s významnou volatilitou trhu a neistotami. Medzi niektoré kľúčové faktory, ktoré prispeli k vytvoreniu tohto nestabilného prostredia, patrilo postupné sprísňovanie menovej politiky v eurozóne a USA v dôsledku očakávaní pokračujúceho rastu a zvyšovania inflácie, obchodná vojna, vývoj v Taliansku a zhoršovanie hospodárskeho výhľadu, ktoré sa prejavili koncom roka. Pokiaľ ide o menovú politiku, ECB v rámci takzvanej politiky kvantitatívneho uvoľňovania znížila v septembri 2018 najmä mesačný čistý nákup aktív z 30 miliárd EUR na 15 miliárd EUR a potom koncom roku 2018 ukončila čisté nákupy. Federálna rezervná banka USA v priebehu roka štyrikrát zvýšila úrokové miery o 25 bázických bodov, v dôsledku čoho cieľové rozmedzie sadzby federálnych fondov vzrástlo ku koncu roka na 2,25 až 2,5.

V tejto súvislosti európske pevné výnosy zaznamenali po značnom náraste na začiatku roka 2018 vo všeobecnosti na konci roka ročné poklesy v dôsledku zmiernenia hospodárskeho rastu a výhľadu, zníženia cien ropy a nižších očakávaní týkajúcich sa strednodobého trendu sadzieb menovej politiky. Kreditné rozpätia počas roka vzrástli a v decembri sa tento pohyb zrýchlil, pričom došlo k poklesu na akciových trhoch a ukončeniu čistých nákupov aktív Európskou centrálnou bankou (ECB). Výnosy krátkodobých dlhopisov eurozóny sa takisto znížili, ale menej výrazne, čo viedlo k vyrovnávaniu relevantných výnosových kriviek na všetkých úrovniach. Indikátor ekonomického sentimentu eurozóny, ktorý sa vzťahuje na náladu v domácnostiach aj spoločnostiach, klesol viac, než predpovedali analytici, a tona najnižšiu úroveň za takmer dva roky. Pokles zasiahol všetky priemyselné skupiny a krajiny. Rozpätia výnosov dlhopisov okrajových štátov eurozóny voči nemeckým vládnym dlhopisom sa v decembri celoplošne znížili. Rozpätie pre Taliansko sa znížilo o viac ako 30 bázických bodov a na konci mesiaca dosiahlo 250 bázických bodov, čo podporila dohoda s Európskou komisiou o talianskom rozpočte.

týkajúce sa uvedeného uplatnenia záruky.

¹² Pozri článok 8 ods. 1 písm. b) dohody o EFSI.

4.3. ZLOŽENIE A KLÚČOVÉ RIZIKOVÉ CHARAKTERISTIKY PORTFÓLIA

K 31. decembru 2018 investičné portfólio pozostávalo predovšetkým z cenných papierov emitovaných štátmi (27 % trhovej hodnoty oproti 46 % referenčnej hodnoty), ako aj subjektmi na nižších úrovniach verejnej správy, nadnárodnými spoločnosťami a agentúrami a zahraničnými vládami (18 % trhovej hodnoty oproti 12 % referenčnej hodnoty), a z krytých dlhopisov (25 % trhovej hodnoty oproti 20 % referenčnej hodnoty). Zvyšok bol umiestnený najmä v nezabezpečených dlhopisoch emitovaných obchodnými spoločnosťami a finančnými inštitúciami. Asi 9 % portfólia sa investovalo do likvidných investícií s vysokým ratingom (AA/AAA), denominovaných v USD. Expozícia týchto investícií voči kurzovému riziku bola zabezpečená. Na konci roka 2018 bola expozičia portfólia voči dlhopisom, ktoré spĺňajú environmentálne a sociálne kritériá a kritériá správy, viac než 3-násobne vyššia ako zodpovedajúca referenčná hodnota.

Durácia portfólia¹³ ku koncu roka 2018 bola 2,41 roka. Priemerný úverový rating je A–.

Väčšina portfólia je investovaná do likvidných cenných papierov a primeraná časť (21 % celkovej hodnoty portfólia) je splatná za menej ako 12 mesiacov.

Profil portfólia z hľadiska durácie, kreditného rizika a likvidity sa upravil v súlade s predpokladanými peňažnými tokmi vyplývajúcimi z operácií EFSI v rámci záruky EÚ (napr. predpokladané uplatnenie, príjmy).

4.4. VÝKONNOSŤ

Ročná výkonnosť sa vypočítava na časovo váženom základe, aby nebola ovplyvnená veľkosťou portfólia, ktoré počas roka významne narástlo.

Vo veľmi náročnom trhovom prostredí, ktoré charakterizovali celkové záporné alebo historicky nízke výnosy spojené s významnou volatilitou trhu a neistotami, fond v roku 2018 vykázal absolútnu ročnú výkonnosť na úrovni –0,312 %. Táto návratnosť je v súlade s ročnou výkonnosťou referenčnej hodnoty EFSI (–0,305 %) a bola dosiahnutá na pozadí negatívnych sadzieb v eurozóne (najmä pokiaľ ide o expoziície, ktoré trhy vnímajú ako „bez úverového rizika“, a o likvidné expoziície v Európe) a niekoľkých zvýšení úrokových mier v Spojených štátoch.

5. POSÚDENIE PRIMERANOSTI CIEĽOVEJ SUMY A ÚROVNE ZÁRUČNÉHO FONDU EFSI

V rámci EFSI sa od 31. decembra 2018 schválili operácie v celkovej kumulovanej výške 53,6 miliardy EUR v 28 členských štátoch, z toho 39,1 miliardy EUR bolo schválených v rámci okna pre infraštruktúru a inovácie IIW (407 operácií) a 14,5 miliardy EUR v rámci okna pre MSP (470 operácií). Celkovo to predstavuje výrazné zvýšenie v porovnaní s rokom 2017, ku koncu ktorého boli schválené operácie v celkovej výške 37,4 miliardy EUR.

K 31. decembru 2018 celkové nesplatené vyplatené expoziície kryté zárukou EÚ dosiahli sumu takmer 15,8 miliardy EUR v porovnaní so sumou 10,1 miliardy EUR v roku 2017.

Expoziícia rozpočtu EÚ voči možným budúcim platbám v rámci záruky EÚ, pokiaľ ide

¹³ Údaj o durácii sa týka „modifikovanej durácie“, ktorou sa meria citlivosť ceny dlhopisu na pohyby úrokovej miery. Tento údaj je založený na koncepcii, že cena cenného papiera a úrokové miery sú nepriamo úmerné.

o schválené operácie (vyplatené a nevyplatené) predstavovala sumu 19,8 miliardy EUR.

V rámci okna pre infraštruktúru a inovácie IIW nesplatené vyplatené expozície kryté zárukou EÚ predstavovali 14,8 miliardy EUR, z čoho 14,2 miliardy EUR za dlhové operácie a 0,6 miliardy EUR za operácie kapitálového typu.

V prípade akýchkoľvek strát v dôsledku týchto operácií v rámci okna pre infraštruktúru a inovácie IIW budú uvedené straty kryté zárukou EÚ v súlade s podmienkami stanovenými v dohode o EFSI. Záruka EÚ v rámci okna pre infraštruktúru a inovácie IIW sa poskytuje najmä vo forme krytia tranže prvej straty v rámci portfólia pre dlhové operácie IIW a kapitálového portfólia národnej podpornej banky (NPB) IIW. V rámci štandardného kapitálového portfólia IIW je záruka EÚ vo forme úplnej záruky za predpokladu, že EIB na vlastné riziko investuje na pomernom základe rovnaké množstvo zdrojov.

K 31. decembru 2018 celkové nesplatené expozície v rámci SMEW kryté zárukou EÚ dosiahli 0,995 miliardy EUR, z toho 0,880 miliardy EUR za záručné operácie a 0,115 miliardy EUR za kapitálové operácie¹⁴.

V prípade akýchkoľvek strát spôsobených týmito operáciami SMEW by sa tieto straty v prvom rade kryli z príspevkov mechanizmu záruky InnovFin pre MSP, mechanizmu programu COSME na poskytovanie záruk za úvery, záručného mechanizmu pre kultúrne a kreatívne sektory a záručného finančného nástroja programu Európskej únie v oblasti zamestnanosti a sociálnej inovácie (EaSI). V prípade kapitálového produktu SMEW by sa akékoľvek straty kryli zárukou EÚ v rámci EFSI a tranžou prvej straty nástroja InnovFin Equity (v prípade podokna 2).

Cieľová suma záručného fondu EFSI bola stanovená na 35 % celkových záručných záväzkov EÚ¹⁵. Z posúdenia rizík jednotlivých produktov podporovaných zárukou EÚ vyplýva, že rozpočet Únie by bol pri tejto cieľovej miere celkovo primerane chránený pred potenciálnymi uplatneniami záruky EÚ, a to s prihliadnutím na vrátené sumy, príjmy a spätné toky prostriedkov z operácií EIB. Cieľová miera 35 % sa preto považuje za primeranú.

Záručný fond EFSI sa do roku 2022 nachádza vo fáze budovania, a preto sa potreba doplnenia bude posudzovať v neskoršej fáze.

¹⁴ Ako vyplýva z účtovnej závierky EÚ k 31. decembru 2018, nie sú tu zahrnuté zmluvy o záruke, ktorých obdobie dostupnosti sa začína v roku 2019, sumy viazané a nevyplatené za záručné operácie v rámci Programu pre konkurencieschopnosť podnikov a MSP (COSME) a sumy viazané a nevyplatené za kapitálové operácie. Zahrnutie všetkých uvedených kategórií by znamenalo celkové nesplatené (vyplatené a nevyplatené) expozície, ktoré sa majú potenciálne kryť zárukou EÚ, vo výške 2,3 miliardy EUR.

¹⁵ Pozri článok 12 ods. 5 nariadenia o EFSI.